Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0237/2017

29.3.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na závěr rozpravy o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie
(2017/2593(RSP))

Guy Verhofstadt
koordinátor a předseda skupiny ALDE
Manfred Weber
předseda skupiny PPE
Gianni Pittella
předseda skupiny S&D
Philippe Lamberts, Ska Keller
spolupředsedové skupiny Verts/ALE
Danuta Maria Hübner
předsedkyně Výboru pro ústavní záležitosti

B8-0237/2017

Usnesení Evropského parlamentu o jednáních se Spojeným královstvím poté, co oznámilo svůj záměr vystoupit z Evropské unie
(2017/2593(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na článek 50 Smlouvy o Evropské unii,

– s ohledem na čl. 3 odst. 5, čl. 4 odst. 3 a článek 8 Smlouvy o Evropské unii,

– s ohledem na články 217 a 218 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na oznámení podle čl. 50 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii, které předsedkyně vlády Spojeného království předala Evropské radě dne 29. března 2017,

– s ohledem na své usnesení ze dne 28. června 2016 o rozhodnutí vystoupit z EU, které je výsledkem referenda ve Spojeném království[1],

– s ohledem na svá usnesení ze dne 16. února 2017 k možnému vývoji a změnám současného institucionálního uspořádání Evropské unie[2], o zlepšení fungování Evropské unie využitím potenciálu Lisabonské smlouvy[3]a o rozpočtové kapacitě pro členské státy, jejichž měnou je euro[4],

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že oznámení, které vláda Spojeného království předala Evropské radě, zahajuje proces, na jehož konci už Spojené království nebude členským státem Evropské unie a přestanou se na něj vztahovat ustanovení Smluv;

B. vzhledem k tomu, že se jedná o bezprecedentní a politováníhodnou událost, neboť doposud nikdy žádný členský stát z Evropské unie nevystoupil; vzhledem k tomu, že vystoupení musí proběhnout spořádaně, aby nemělo nepříznivý dopad na Evropskou unii a její občany ani na proces evropské integrace;

C. vzhledem k tomu, že Evropský parlament zastupuje všechny občany Evropské unie a bude během celého procesu, který povede k vystoupení Spojeného království, chránit jejich zájmy;

D. vzhledem k tomu, že ačkoli má každý členský stát svrchované právo vystoupit z Evropské unie, je povinností všech zbývajících členských států postupovat jednotně a hájit tak zájmy Evropské unie a bránit její celistvost; vzhledem k tomu, že jednání budou proto probíhat mezi Spojeným královstvím na jedné straně a Komisí na straně druhé, jež bude jednat jménem Evropské unie a jejích zbývajících 27 členských států

[1] Přijaté texty, P8_TA(2016)0294.
[2] Přijaté texty, P8_TA(2017)0048.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2017)0049.
[4] Přijaté texty, P8_TA(2017)0050.

(EU-27);

E. vzhledem k tomu, že jednání o vystoupení Spojeného království z Evropské unie budou zahájena poté, co Evropská rada přijme pokyny pro tato jednání; vzhledem k tomu, že toto usnesení představuje postoj Evropského parlamentu k těmto pokynům a na jeho základě bude Parlament hodnotit vyjednávací proces a dohodu mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím;

F. vzhledem k tomu, že dokud Spojené království neopustí Evropskou unii, musí požívat všech práv a plnit všechny závazky plynoucí ze Smluv, včetně zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii;

G. vzhledem k tomu, že Spojené království ve svém oznámení ze dne 29. března 2017 sdělilo, že si přeje, aby se na něj již nevztahovala pravomoc Soudního dvora Evropské unie;

H. vzhledem k tomu, že vláda Spojeného království v témže oznámení uvedla, že budoucí vztah Spojeného království s Evropskou unií nebude zahrnovat účast na vnitřním trhu ani členství v celní unii;

I. vzhledem však tomu, že optimálním řešením pro Spojené království i pro EU-27 by bylo, pokud by se Spojené království nadále účastnilo vnitřního trhu, Evropského hospodářského prostoru nebo celní unie; vzhledem k tomu, že to není možné, pokud bude vláda Spojeného království trvat na svých námitkách proti čtyřem svobodám a jurisdikci Soudního dvora Evropské unie, nebude ochotna poskytovat příspěvek do rozpočtu Unie a bude chtít provádět svou vlastní obchodní politiku;

J. vzhledem k tomu, že na základě výsledku referenda o vystoupení z Evropské unie jsou všechna ustanovení rozhodnutí „o novém řešení pro Spojené království v rámci Evropské unie“ připojeného k závěrům ze zasedání Evropské rady z 18. a 19. února 2016 neplatná;

K. vzhledem k tomu, že jednání musí probíhat s cílem zajistit právní stabilitu a omezit narušení činnosti a musí poskytnout jasnou vizi budoucnosti pro občany i právní subjekty;

L. vzhledem k tomu, že stažení oznámení musí podléhat podmínkám stanoveným všemi státy EU-27, aby nemohlo být použito jako procesní záminka nebo zneužito ve snaze zlepšit stávající podmínky členství Spojeného království;

M. vzhledem k tomu, že pokud nebude sjednána dohoda o vystoupení, opustí Spojené království Evropskou unii automaticky dne 30. března 2019, a to neřízeným způsobem;

N. vzhledem k tomu, že velké množství občanů Spojeného království, včetně většiny obyvatel Severního Irska a Skotska, hlasovalo pro setrvání v Evropské unii;

O. vzhledem k tomu, že Evropský parlament je znepokojen zejména tím, jaké důsledky bude mít vystoupení Spojeného království z Evropské unie pro Severní Irsko a jeho budoucí vztahy s Irskou republikou; vzhledem k tomu, že v této souvislosti je zásadně důležité zabezpečit mír a v úplnosti zachovat tzv. Velkopáteční dohodu, která byla

dojednána za aktivní účasti Unie, jak Evropský parlament zdůraznil ve svém usnesení ze dne 13. listopadu 2014 o mírovém procesu v Severním Irsku[1];

P. vzhledem k tomu, že vystoupení Spojeného království by mělo být pro státy EU-27 a orgány Unie podnětem k tomu, aby lépe řešily současné problémy a zamyslely se jak nad svou budoucností, tak i nad úsilím, které musejí vyvinout, aby byl evropský projekt efektivnější, demokratičtější a blíže občanům; připomíná Bratislavský plán ze dne 16. září 2016 a související usnesení Evropského parlamentu, bílou knihu Evropské komise ze dne 1. března 2017 o budoucnosti Evropy, Římské prohlášení ze dne 25. března 2017 a návrhy skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje ze dne 17. ledna 2017, které mohou sloužit jako výchozí bod těchto úvah;

1. bere na vědomí oznámení vlády Spojeného království předané Evropské radě, které formalizuje rozhodnutí Spojeného království vystoupit z Evropské unie;

2. žádá, aby byla co nejdříve zahájena jednání mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím podle čl. 50 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii;

3. znovu opakuje, že je důležité, aby dohoda o vystoupení a veškerá případná přechodná ustanovení vstoupila v platnost v dostatečném předstihu před volbami do Evropského parlamentu, které se budou konat v květnu 2019;

4. připomíná, že dohoda o vystoupení může být sjednána pouze se souhlasem Evropského parlamentu a totéž platí i pro jakoukoli případnou budoucí dohodu o vztazích mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím i pro veškerá případná přechodná ustanovení;

Obecné zásady pro jednání

5. předpokládá, že ve snaze zajistit spořádaný odchod Spojeného království z Evropské unie budou jednání mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím vedena v dobré víře a zcela transparentně; připomíná, že dokud nevstoupí dohoda o vystoupení v platnost, bude Spojené království nadále požívat svých práv jakožto členský stát Evropské unie, a bude mít stále povinnost plnit své závazky plynoucí z členství;

6. připomíná, že s ohledem na tuto skutečnost by bylo v rozporu s právem Unie, pokud by Spojené království ještě před svým vystoupením zahájilo jednání o případných obchodních dohodách se třetími zeměmi; zdůrazňuje, že takový krok by byl v rozporu se zásadou loajální spolupráce stanovenou v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a měly by z něj být vyvozeny důsledky, mimo jiné vyloučení Spojeného království z postupů pro obchodní jednání podle článku 218 Smlouvy o fungování Evropské unie; zdůrazňuje, že totéž musí platit i v ostatních oblastech činnosti Unie, kde by Spojené království mohlo utváření právních předpisů, činností, strategií nebo společných politik Unie nadále ovlivňovat způsobem, který by stavěl zájmy Spojeného království jakožto státu opouštějícího Unii nad zájmy Evropské unie a EU-27;

7. upozorňuje na to, že jakákoli bilaterální dohoda mezi jedním nebo více členskými státy setrvávajícími v Unii a Spojeným královstvím, která by se týkala otázek spadajících do působnosti dohody o vystoupení nebo se dotýkala budoucího vztahu Evropské unie se

[1] Úř. věst. C 285, 5.8.2016, s. 9.

Spojeným královstvím a přitom by nebyla dohodnuta státy EU-27, by byla v rozporu se Smlouvami; dále upozorňuje, že tak by tomu bylo zejména v případě bilaterálních dohod nebo regulačních či dohledových postupů týkajících se například privilegovaného přístupu finančních institucí se sídlem ve Spojeném království na vnitřní trh na úkor regulačního rámce Unie nebo postavení občanů Evropské unie ve Spojeném království či naopak;

8. je přesvědčen, že mandát a pokyny pro jednání musí po celou dobu vyjednávání odrážet postoje a zájmy občanů EU-27, včetně občanů Irska, které bude vystoupením Spojeného království z Evropské unie postiženo zvláště silně;

9. doufá, že za těchto podmínek se Evropská unie a Spojené království dohodnou na budoucím vztahu, který bude spravedlivý, co nejužší a vyvážený s ohledem na práva a povinnosti; vyjadřuje politování nad rozhodnutím vlády Spojeného království neúčastnit se vnitřního trhu, Evropského hospodářského prostoru a celní unie; domnívá se, že stát, který vystupuje z Evropské unie, nemůže požívat podobných výhod jako členský stát EU, a oznamuje tudíž, že neudělí souhlas s žádnou dohodou, která by odporovala tomuto principu;

10. opakuje, že členství na vnitřním trhu a v celní unii předpokládá přijetí čtyř svobod a jurisdikce Soudního dvora Evropské unie, placení příspěvků do souhrnného rozpočtu a soulad se společnou obchodní politikou Unie;

11. zdůrazňuje, že Spojené království musí dostát všem svým právním, finančním a rozpočtovým závazkům, včetně závazků plynoucích ze současného víceletého finančního rámce, které bude nutné plnit do data vystoupení i po něm;

12. bere na vědomí návrh opatření pro organizaci jednání, který dne 15. prosince 2016 přijaly hlavy států a předsedové vlád 27 členských států spolu s předsedou Evropské rady a předsedou Evropské komise; vítá, že vyjednáváním jménem Unie byla pověřena Evropská komise a že hlavním vyjednavačem byl jmenován Michel Barnier; poukazuje na to, že nezbytnou podmínkou pro to, aby Parlament udělil souhlas s dohodou mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím, je jeho plné zapojení do tohoto procesu;

Časový sled jednání

13. zdůrazňuje, že podle čl. 50 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii se mají jednání týkat dohody o podmínkách vystoupení Spojeného království s přihlédnutím k rámci jeho budoucího vztahu s Unií;

14. souhlasí s tím, že pokud by se podařilo dosáhnout významného pokroku při jednáních o dohodě o vystoupení, bude možné začít jednat o případných přechodných opatřeních na základě zamýšleného rámce budoucího vztahu Spojeného království s Evropskou unií;

15. poukazuje na to, že dohodu o budoucích vztazích mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím jako třetí zemí bude možné uzavřít až poté, co Spojené království vystoupí z Evropské unie;

Dohoda o vystoupení

16. prohlašuje, že dohoda o vystoupení musí být v souladu se Smlouvami a s Listinou základních práv Evropské unie, a že pokud tomu tak nebude, Evropský parlament neudělí svůj souhlas;

17. zastává názor, že dohoda o vystoupení musí řešit tyto prvky:

- právní postavení občanů EU-27, kteří žijí nebo dříve žili ve Spojeném království, a občanů Spojeného království, kteří žijí nebo dříve žili v jiných členských státech, a ostatní ustanovení upravující jejich práva;
- vypořádání finančních závazků mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií;
- vnější hranice Evropské unie;
- vyjasnění statusu mezinárodních závazků, které Spojené království přijalo jako členský stát Evropské unie, s ohledem na to, že Evropská unie čítající 27 členských států bude právním nástupcem Evropské unie čítající 28 členských států;
- právní jistotu pro právní subjekty, včetně společností;
- určení Soudního dvora Evropské unie jako orgánu příslušného pro výklad a prosazování dohody o vystoupení;

18. požaduje spravedlivé zacházení s občany EU-27, kteří žijí nebo dříve žili ve Spojeném království, a s občany Spojeného království, kteří žijí nebo dříve žili v EU-27, a zastává názor, že zájmy jedněch i druhých musí mít při jednáních naprostou prioritu; žádá proto, aby se na postavení a práva občanů EU-27 pobývajících ve Spojeném království a na postavení a práva občanů Spojeného království pobývajících v EU-27 uplatňovaly zásady reciprocity, rovnosti, symetrie a nediskriminace, a požaduje také, aby byla zachována soudržnost práva Unie včetně Listiny základních práv a rámce pro jeho prosazování; zdůrazňuje, že jakékoli oslabení práv spojených se svobodou pohybu, včetně diskriminace mezi občany EU, pokud jde o přístup k právu na pobyt, před datem vystoupení Spojeného království z Evropské unie by odporovalo právu Unie;

19. zdůrazňuje, že jediné finanční vypořádání se Spojeným královstvím na základě ročních účtů Evropské unie, které jsou předmětem auditu Evropského účetního dvora, musí zahrnovat veškeré právní závazky plynoucí z neuhrazených závazků a musí obsahovat ustanovení o položkách nezahrnutých do rozvahy, podmíněných závazcích a ostatních finančních nákladech, které vzniknou v přímém důsledku vystoupení Spojeného království z Unie;

20. uznává, že v dohodě o vystoupení je nutné řešit jedinečné postavení a zvláštní podmínky Irska jako ostrovního státu; žádá, aby bylo využito veškerých prostředků a opatření, které budou v souladu s právem Evropské unie a s Velkopáteční dohodou z roku 1998, ke zmírnění dopadů vystoupení Spojeného království z EU na hranici mezi Irskem a Severním Irskem; trvá na tom, že v této souvislosti je naprosto nezbytné zajistit kontinuitu a stabilitu severoirského mírového procesu a zamezit obnovení střežené hranice;

Budoucí vztah Evropské unie a Spojeného království

21. bere na vědomí oznámení Spojeného království ze dne 29. března 2017 a bílou knihu vlády Spojeného království ze dne 2. února 2017 nazvanou „Vystoupení Spojeného království z Evropské unie a nové partnerství s EU“ (The United Kingdom's exit from

and new partnership with the European Union);

22. je přesvědčen, že budoucí vztah mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím by měl být vyvážený a komplexní a měl by být v zájmu občanů obou stran, což znamená, že k jeho vyjednání je zapotřebí mít dostatek času; zdůrazňuje, že by se měl dotýkat oblastí společného zájmu a současně respektovat soudržnost právního řádu Unie a její základní principy a hodnoty, včetně integrity vnitřního trhu a rozhodovací kapacity a autonomie Unie; poukazuje na to, že vhodným rámcem pro tento budoucí vztah by mohl být článek 8 Smlouvy o Evropské unii a článek 217 Smlouvy o fungování Evropské unie, které hovoří o stanovení vzájemných práv a povinností, společných postupů a zvláštních řízení;

23. zdůrazňuje, že ať bude výsledek jednání o budoucím vztahu mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím jakýkoli, nemůže být jeho součástí kompromis mezi vnitřní a vnější bezpečností včetně obranné spolupráce na jedné straně a budoucím hospodářským vztahem na straně druhé;

24. zdůrazňuje, že podmínkou budoucí dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím je to, zda bude Spojené království nadále dodržovat standardy stanovené právními předpisy a politikami Unie, mimo jiné v oblasti životního prostředí, změny klimatu, boje proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, spravedlivé hospodářské soutěže, obchodu a sociální politiky;

25. odmítá jakoukoli budoucí dohodu mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím, která by obsahovala izolovaná opatření nebo ustanovení pro jednotlivé sektory, mimo jiné ve vztahu k finančním službám, jež by podnikům se sídlem ve Spojeném království poskytovala preferenční přístup na vnitřní trh nebo do celní unie; zdůrazňuje, že na Spojené království se bude po jeho vystoupení z Unie vztahovat režim, který unijní právo vyhrazuje pro třetí země;

26. konstatuje, že pokud si bude Spojené království přát účastnit se některých unijních programů, bude tak moci činit jakožto třetí země, což znamená, že bude muset poskytovat odpovídající rozpočtové příspěvky a bude podléhat stávající jurisdikci; v této souvislosti by uvítal, pokud by se Spojené království nadále účastnilo řady programů, například programu Erasmus;

27. bere na vědomí, že mnozí občané ve Spojeném království se ostře staví proti tomu, že by měli ztratit práva, jichž nyní požívají na základě článku 20 Smlouvy o fungování Evropské unie; navrhuje, aby EU-27 zvážila, jak by bylo možné zmírnit tento problém v mezích primárního práva Unie a při plném dodržení zásad reciprocity, rovnosti, symetrie a nediskriminace;

Přechodná opatření

28. je přesvědčen, že dohodu mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím o přechodných opatřeních zajišťujících právní jistotu a kontinuitu bude možné uzavřít pouze tehdy, budou-li v ní v patřičné rovnováze práva i závazky obou stran, bude-li zachovávat soudržnost právního řádu Evropské unie a bude-li pro veškeré právní spory příslušný Soudní dvůr Evropské unie; přechodná opatření budou muset být striktně omezená jak časově (na nejvýše tři roky), tak i co do rozsahu, protože se nesmí nikdy stát náhražkou

za členství v Evropské unii;

Záležitosti týkající se EU-27 a orgánů Unie

29. požaduje, aby bylo co nejdříve dosaženo dohody o přemístění Evropského orgánu pro bankovnictví a Evropské agentury pro léčivé přípravky a aby vlastní proces přesunu začal ihned, jakmile bude prakticky uskutečnitelný;

30. poukazuje na to, že vystoupení Spojeného království si možná vyžádá přezkum a úpravu práva unijního práva;

31. domnívá se, že není nutné provádět přezkum současného víceletého finančního rámce v jeho posledních dvou letech a že dopad vystoupení Spojeného království by měl být řešen v rámci ročního rozpočtového procesu; zdůrazňuje, že orgány Unie a EU-27 by měly okamžitě začít pracovat na novém víceletém finančním rámci, včetně otázky vlastních zdrojů;

32. zavazuje se, že včas dokončí legislativní postupy týkající se složení Evropského parlamentu podle čl. 14 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii a volebního postupu na základě svého návrhu podle článku 223 Smlouvy o fungování Evropské unie, připojeného k usnesení ze dne 11. listopadu 2015 o reformě volebního práva Evropské unie[1]; s ohledem na bod odůvodnění P tohoto usnesení se dále domnívá, že v průběhu jednání o vystoupení Spojeného království a o vytvoření nového vztahu s ním musí zbývajících 27 členských států Unie spolu se svými institucemi posílit současnou Evropskou unii prostřednictvím široké veřejné diskuse a začít hluboké interinstitucionální úvahy o budoucnosti Unie;

Závěrečné body

33. vyhrazuje si právo svůj postoj k jednáním mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím dále upřesňovat a případně přijímat další usnesení, která se mohou mimo jiné zabývat určitými konkrétními otázkami nebo záležitostmi týkajícími se jednotlivých odvětví, a to v závislosti na tom, jak se budou jednání vyvíjet;

34. očekává, že Evropská rada k tomuto usnesení přihlédne při přijímání pokynů, jimiž vymezí rámec pro jednání a stanoví celkové postoje a zásady, jimiž se bude Evropská unie řídit;

35. je rozhodnut, že svůj konečný postoj k dohodě či dohodám zaujme na základě hodnocení jejich souladu s obsahem tohoto usnesení a případných pozdějších usnesení Evropského parlamentu;

°

° °

36. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě Evropské unie, Evropské komisi, Evropské centrální bance, vnitrostátním parlamentům a vládě Spojeného království.

[1] Přijaté texty, P8_TA(2015)0395.